

Motion till riksdagen

1989/90:Fi43

av Roland Larsson och Hugo Andersson (båda c)

med anledning av prop. 1989/90:114 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m.m.

I propositionen föreslås bl.a. en höjning av skatten på alkohol med 5 % och en höjning av tobaksskatten. Vårt förslag innebär att höjningen i stället tas ut i form av en särskild avgift för finansiering av en del av de kostnader som bruket av alkohol och tobak förorsakar sjukvården.

Sjukvårdens huvudmän står inför stora ekonomiska prövningar i framtiden. Forskning och medicinsk-teknisk utveckling ökar möjligheterna till framgångsrik behandling av sjukdom, men leder också till krav på ökade ekonomiska resurser.

Hos allmänheten finns stora förväntningar på förebyggande hälsovårdande insatser, som i många fall inte ger positiv ekonomisk effekt förrän efter flera år.

Personalen inom sjukvården har ett mycket ansvarsfullt och krävande arbete. Anspråken på bättre arbetsvillkor, mer personal och högre löner är därför högst berättigade.

Samtidigt har den kommunala sektorn under senare år drabbats av regeringens indragningar i sådan omfattning att de reserver som tidigare funnits nu tömts. Årets löneavtal har därutöver vida överskridit det utrymme som budgeterats.

Om därtill det kommunala skattestopp som aviserats genomförs finns det en uppenbar risk för att det efter skattestoppet blir en våg av kommunala skattehöjningar.

Även om vi för vår del inte kan acceptera den inskränkning av den kommunala självbestämmanderätten som ett kommunalskattestopp innebär delar vi uppfattningen att höjningar av de kommunala skatterna bör undvikas av fördelningspolitiska skäl och för att de avsedda effekterna av skattereformen inte helt skall utebli. Det finns därför anledning att söka andra vägar att tillföra hälso- och sjukvården ökade intäkter. En sådan möjlighet är, enligt vår mening, att införa en särskild hälso- och sjukvårdsavgift på sprit och tobak.

Trots att Sverige ställt sig bakom WHO-målet att minska alkoholkonsumtionen med 25 % under perioden 1980-2000 har konsumtionen det senaste året ökat ännu mer än 3 %.

Samhällets kostnader för alkoholbruket har beräknats till 70 miljarder kronor. Man uppskattar att av akutsjukvårdens platser utnyttjas ca 20-25 % för vård av alkoholberoende. Ca 40 % som skrivs ut från de psykiatriska

sjukhusen har diagnosen alkoholism eller alkoholpsykos. Mellan 300 000 och 500 000 människor i Sverige missbrukar alkohol. Ca 80 % av all misshandel utföres av alkoholberusade personer.

Även tobaksbruket förorsakar sjukvården höga "onödiga" kostnader.

Vi anser det vara logiskt och konsekvent att den konsumtion som förorsakar stora kostnader för sjukvården belastas med en särskild konsumtionsavgift som tillfaller hälso- och sjukvården.

Vi anser därför att den föreslagna skattehöjningen på alkohol och tobak i stället ska tas ut som en särskild sjukvårdsavgift, som direkt fördelas till sjukvårdshuvudmännen.

En sådan avgift skulle även efter den önskvärda minskning av konsumtionen som följer av en prishöjning ge ca 1 miljard kronor per år i ökat tillskott till hälso- och sjukvården. Om detta sedan i sin tur skulle leda till en nedgång av alkohol- och tobakskonsumtionen, vilket är avsikten, kommer sjukvårdens kostnader proportionellt sett att sjunka ännu mer och skapa utrymme för de förbättringar som eftersträvas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att i stället för en skattehöjning på alkohol och tobak införa en särskild hälso- och sjukvårdsavgift med motsvarande belopp att fördelas direkt till sjukvårdshuvudmännen.

Stockholm den 20 mars 1990

Roland Larsson (c)

Hugo Andersson (c)